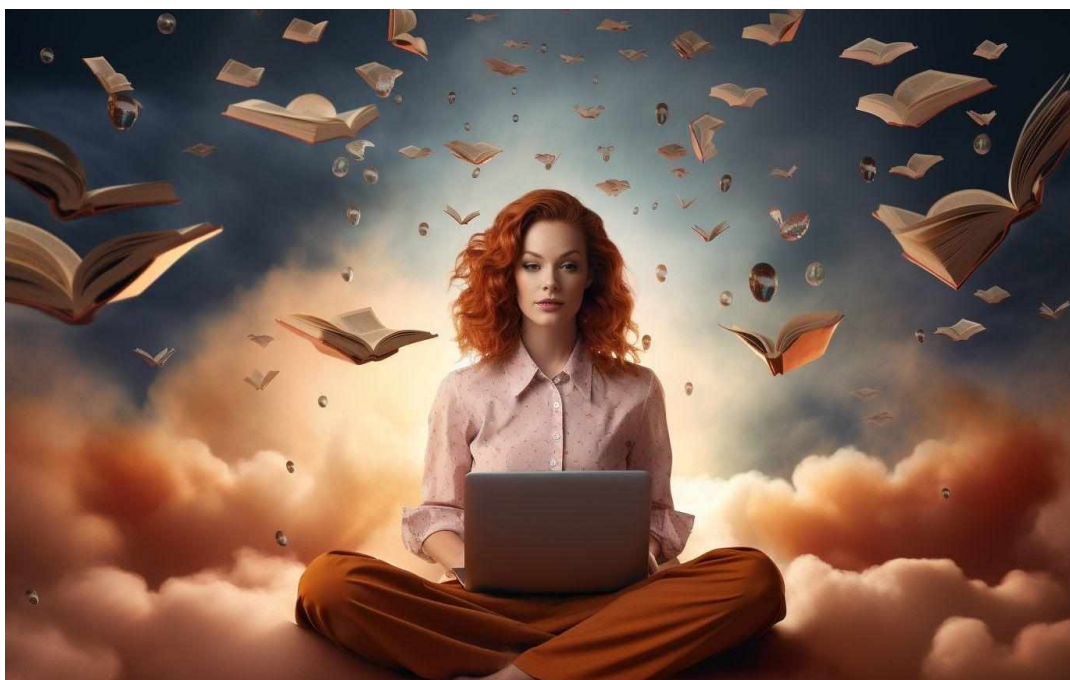

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСНА ВІЙСЬКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ
ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСНА РАДА
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОВА
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ КОМУНАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ
ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І.Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ПУЛЮЯ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА
ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
НІЖИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ МИКОЛИ ГОГОЛЯ
УНІВЕРСИТЕТ АНКАРА ХАДЖИ БАЙРАМ ВЕЛІ (ТУРЕЦЬКА РЕСПУБЛІКА)
СТАМБУЛЬСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ АЙДИН (ТУРЕЦЬКА РЕСПУБЛІКА)
АНАТОЛІЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (ТУРЕЦЬКА РЕСПУБЛІКА)
УНІВЕРСИТЕТ КАСТАМОНУ (ТУРЕЦЬКА РЕСПУБЛІКА)
УНІВЕРСИТЕТ БІЗНЕСУ І ПРИКЛАДНИХ НАУК «ВАРСОВІЯ» (ВАРШАВА, ПОЛЬЩА)
ЄВРОПЕЙСЬКА ВИЩА ШКОЛА МЕДИЧНИХ І СОЦІАЛЬНИХ НАУК (ВАРШАВА, ПОЛЬЩА)
МІЖНАРОДНА АКАДЕМІЯ ПРИКЛАДНИХ НАУК (ЛОМЖА, ПОЛЬЩА)
ВІДДІЛ ПОРІВНЯЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ІНСТИТУТУ ПЕДАГОГІКИ НАПН УКРАЇНИ

Збірник матеріалів

VIII Міжнародної науково-практичної конференції «Розвиток професійної майстерності педагога в умовах нової соціокультурної реальності»

Тернопіль
2025

УДК 159.98:37.091
Р 64

Р 64 Розвиток професійної майстерності педагога в умовах нової соціокультурної реальності: збірник матеріалів VIII Міжнародної науково-практичної конференції (м. Тернопіль, Україна, 09 жовтня 2025 року) / Редколегія: О. М. Петровський, І. М. Вітенко, О. І. Когут, Ю. Ч. Шайнюк, В.Є. Кавецький, О.Я. Жизномірська, М.М. Корман, Т. В. Магера, Н.Б. Стрийвус, З.П. Шарлович. Тернопіль: ФОП Осадца Ю.В. 2025. 458 с.

У збірнику публікуються тези доповідей учасників VIII Міжнародної науково-практичної конференції «Розвиток професійної майстерності педагога в умовах нової соціокультурної реальності», проведеної на базі Тернопільського обласного комунального інституту післядипломної педагогічної освіти 09 жовтня 2025 р.

Усі матеріали збірника подаються в редакції авторів. Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен та інших даних несуть автори.

*Рекомендовано до друку науково-методичною радою Тернопільського обласного комунального інституту післядипломної педагогічної освіти
(протокол №6 від 31.10.2025 р.)*

УДК 159.98:37.091

© Тернопільський обласний комунальний інститут післядипломної педагогічної освіти, 2025

Kalaycı S. OMEL YAN PRİTSAK'IN AKADEMİK MİRASI.....	350
Сівчук П. І. ФАКТОР ДОВІРИ В КОНТЕКСТІ ВДОСКОНАЛЕННЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ.....	353
Сіткарь В.І., Сіткарь Н.С., Сіткарь С.В. ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЖАВНОЇ ПІДСУМКОВОЇ АТЕСТАЦІЇ УЧНІВ 4-Х КЛАСІВ (ДПА-2027): ПРИПУЩЕННЯ ТА РИЗИКИ.....	355
Slabodukh Viktor INTEGRATION OF GAMIFICATION AND VIDEO GAMES IN FOREIGN LANGUAGE LEARNING AS A RESPONSE TO THE DIGITAL CHALLENGES OF MODERNITY.....	359
Собчак Л.М. ПСИХОСОЦІАЛЬНА ПІДТРИМКА ПЕДАГОГА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	361
Сорока О. В. ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СОЦІОНОМІЧНОГО ПРОФІЛЮ ДО ФОРМУВАННЯ КОМАНДИ ДЛЯ ПРОЄКТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	363
Сотніченко І.І. УПРОВАДЖУЄМО ПРОФІЛЬНУ ОСВІТУ: ГОТОВНІСТЬ ВЧИТЕЛЯ.....	365
Стандрет Г. Н. ПРОФЕСІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПЕДАГОГА В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ	368
Сташків О. Д. ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ АНАЛІТИЧНОЇ ХІМІЇ СТУДЕНТАМ ІЗ ПОРУШЕННЯМИ СЛУХУ	370
Стойка О.Я. ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ В СИСТЕМІ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ ВИЩОЇ ШКОЛИ	372
Стрийвус Н.Б. ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ В ОСВІТІ: ПОТЕНЦІАЛ І РИЗИКИ ДЛЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ.....	374
Daria Suprun, Zhou Yi SUSTAINABLE EDUCATIONAL MANAGEMENT IN INCLUSIVE EDUCATION: CHALLENGES AND PROSPECTS.....	378
Таснчук О. ДИСТАНЦІЙНЕ ТА ЗМІШАНЕ НАВЧАННЯ – СУЧАСНИЙ ТРЕНД В ОСВІТІ.....	380
Теляга Г.А. ОНЛАЙН РЕАЛЬНІСТЬ В СУЧАСНІЙ ОСВІТІ – ПАРАЛЕЛЬНИЙ СВІТ НАВЧАННЯ І РОЗВИТКУ	383
Тимошенко О.А. ПСИХОЛОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ БЕЗПЕЧНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	384

Сорока О. В.

доктор педагогічних наук, професор,
завідувачка кафедри соціальної роботи та соціальної педагогіки
Тернопільського національного педагогічного
університету імені Володимира Гнатюка
Sorokaolga175@gmail.com

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СОЦІОНОМІЧНОГО ПРОФІЛЮ ДО ФОРМУВАННЯ КОМАНДИ ДЛЯ ПРОЄКТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Ядро сучасних компаній повинні складати команди однодумців, здатних ефективно реалізовувати проєкти, що відповідають складним соціальним викликам. Однією з найважливіших умов існування проєктних компаній є усвідомлений вибір ролей в команді її учасниками, їхня готовність і можливість якісно виконувати ці ролі. Досвід соціальних реформ в Україні показує, що такі команди здатні формуватися стихійно, але глобальність завдань вимагає державної, системної роботи з їх формування.

При командному підході до реалізації проєктів учасники отримують досвід виконання різних ролей у команді, що вимагає відповідної фахової підготовки. Така практика розширює тенденцію, що існувала до недавнього часу, – готувати тільки лідерів. Безсумнівно, для повноцінної роботи команді потрібні не тільки кваліфіковані лідери, а й кваліфіковані виконавці. Отже, підготовка майбутніх фахівців соціономічного профілю до виконання різних ролей у команді, отримання особистого досвіду їх виконання є сьогодні пріоритетним завданням для соціально-педагогічної науки.

Відповідно, необхідно створювати психолого-педагогічні умови для формування команд нового типу, здатних формувати нові соціальні технології, гнучко реагувати на зміни в соціально-економічній сфері суспільства. Одним із напрямів цієї роботи є створення наукових гуртків.

Визнаючи гуртковий рух як історично сформовану і мобільну форму навчання, відзначимо ефективність наукових гуртків у системі фахової підготовки майбутніх фахівців соціономічного профілю, зокрема, соціальних працівників і психологів. Методика «практика майбутнього» – це об'єднання провідних носіїв проєктних технологій зі здобувачами вищої освіти в рамках наукового гуртка. Спільна діяльність дозволяє їм конструювати нові інноваційні технології, які здатні змінювати реальність. Для повноцінної роботи наукового гуртка необхідна наявність таких учасників: носій практики майбутнього, наставник, власник освітньої платформи, стейкхолдер і агент розвитку.

Кожній позиції відповідають функції, що забезпечують результативну роботу наукового гуртка. Носій практики майбутнього – людина, яка займається власною практикою майбутнього. Він повинен володіти потенціалом для включення в свою практику майбутнього студентів і відповідати за роботу з проблемою. Наставник організовує середовище

інновацій для розвитку учасників гуртка, регулярно працює з ними, вчить аналізувати результати діяльності. Утримувач майданчика (середовища) – це організація, місце, простір, що забезпечують можливість регулярної роботи гуртка. Стейкхолдер – це особи та (або) організації, зацікавлені в результатах діяльності гуртка. Агент розвитку – це координатор дії всіх названих ролей, який пов'язує їх в єдину систему.

Відповідно, щоб сформувати команди, здатні реалізовувати «практики майбутнього» і створювати нові соціальні технології, необхідно формувати систему наставництва і адаптувати її до освітнього середовища ЗВО. При цьому наставник повинен добре володіти предметною галуззю, мати особистий досвід роботи в кожній ролі в команді. Дана проблематика робить актуальною проблему підготовки майбутніх фахівців соціономічного профілю, майбутніх психологів і соціальних працівників, до формування команд для проєктної діяльності.

У переліку компетентностей, якими повинен володіти випускник магістратури за спеціальністю І 10 «Соціальна робота та консультування», орієнтирами, що акцентовані на командування, є такі з них: «ЗК 2. Здатність розробляти і управляти проєктами; ЗК 10. Здатність працювати в команді; ФК 15. Здатність до розроблення, апробації та втілення соціальних проєктів і технологій» [1, с. 10–11]. Окрім цього, перераховані компетентності спрямовані на вирішення професійних завдань, пов'язаних з проєктною діяльністю. Її найважливішим етапом є формування команд студентів для проєктної діяльності, що передбачає підготовку майбутніх фахівців соціальної сфери до виконання в команді різних ролей – командування.

Згідно з визначенням, «командування» (team building) – термін, що застосовується до широкого діапазону дій, загальною метою яких є підвищення ефективності команди [2]. В розподілі ролей у команді повинні бути: виконавець, координатор, організатор, генератор, шукач, математик, командний «гравець» і фахівець [2]. При цьому, Р. Беблін зазначав, що необхідно дотримуватися принципу «оптимального балансу у виконанні функціональних і командних ролей усіма членами команди» [2].

Отримання досвіду роботи в кожній ролі передбачає використання активних форм навчання, спрямованих на розвиток професійних навичок і особистісних якостей виконавця, координатора, організатора (керівника), генератора, шукача. Для цього можна використовувати квести, різні види ігор, особисті портфоліо, тренінгові технології тощо.

Для отримання такого особистого досвіду необхідно без зміни традиційної структури навчання в магістратурі ввести в зміст освітньої компоненти «Проектний менеджмент» практико-орієнтовані завдання, спрямовані на командну роботу. При виконанні практико-орієнтованих завдань кожен здобувач вищої освіти повинен виконувати тільки одну роль. У процесі виконання всіх практико-орієнтованих завдань магістрант отримує досвід виконання різних ролей.

Підбір практикоорієнтованих форм і методів навчання в ЗВО, спрямованих на формування у майбутніх фахівців соціономічного профілю принципів наставництва і командоутворення, дасть змогу сформувати нові педагогічні траєкторії і забезпечити формування професійно компетентності.

Література

1. Освітньо-професійна програма «Соціальне адміністрування у громаді» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю І10 Соціальна робота та консультування галузі знань І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення. Тернопіль, 2005. 25 с. URL : https://tnpu.edu.ua/about/public_inform/akredytatsiia%20ta_%20litsenzuvannia/osvitni_prohramy/magistr/fpp/%D0%8610_2025.pdf

2. Belbin R. M. Management Teams: Why They Succeed Or Fail. Routledge, 2010. 193 p.

Сотніченко І.І.

кандидат педагогічних наук,

доцент кафедри природничо-математичної освіти та технологій

КНЗ КОР «Київський обласний інститут

післядипломної освіти педагогічних кадрів»

м. Біла Церква, Україна

sotirina2020@gmail.com

УПРОВАДЖУЄМО ПРОФІЛЬНУ ОСВІТУ: ГОТОВНІСТЬ ВЧИТЕЛЯ

У сучасних умовах дедалі стає очевидним, що смислом і основним показником прогресу людства є розвиток кожної окремої людини на основі її здібностей.

В. Кремень

В Україні триває реформа «Нова українська школа». Невід'ємним складником цієї реформи є упровадження профільної освіти в старшій школі – третьому ступені повної загальної середньої освіти. «Організувати ефективну профільну школу – одне з пріоритетних завдань української освітньої спільноти». [5]

Серед умов ефективного впровадження профільної освіти центральне місце належить забезпеченню кваліфікованими педагогічними кадрами, готовими відповідати на виклики суспільства та його вимоги, працювати в нових умовах, реалізовувати індивідуалізацію та диференціацію навчання, індивідуальні освітні траєкторії: «Освітню діяльність буде організовано з урахуванням навичок ХХІ століття відповідно до індивідуальних стилів, темпу, складності та навчальних траєкторій учнів» [3].

Проблема профільного навчання в різних її аспектах незмінно знаходиться в центрі уваги вітчизняних науковців. В умовах підготовки до реалізації Концепції нової української школи на третьому рівні повної загальної середньої освіти інтерес до проблеми посилюється: Л. Ващенко, Т. Засєкіна, В. Кремень, О. Ляшенко, Р. Шаламов, Р. Шиян та інші. Тематика профільної освіти у сфері наших наукових інтересів вже багато років.